

Zdzisław Bolek

Małusy Wielkie, pow. Częstochowa

Informator Archeologiczny : badania 7, 98

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MAŁUSY WIELKIE, pow. Częstochowa

Muzeum w Częstochowie

Badania prowadził mgr Zdzisław Bolek,
Finansował WKZ w Katowicach, Drugi
sezon badań, Cmentarzysko ciałopalne
kultury łużyckiej z okresów Hallstatt C
- Laténe A/B.

Przeprowadzono badania wykopaliskowe na cmentarzysku kultury łużyckiej w Małusach Wielkich pow. Częstochowa. Przekopano ogółem 800 m² powierzchni. Prace wykopaliskowe prowadzono w południowej części cmentarzyska w nawiązaniu do wykopów z roku ubiegłego. Łącznie odkryto i wyeksplorowano 16 grobów ciałopalnych popielnicowych i jedno miejsce ciałopalenia. Wśród zbadanych zespołów grobowych można wyróżnić trzy typy pochówków popielnicowych:

a/ Groby składające się wyłącznie z popielnicy, której funkcję spełniały duże garnki kształtu jajowatego o chropowatej powierzchni. Wewnątrz popielnicy występowały na ogół tylko przepalone szczątki kostne bez wyposażenia. W kilku przypadkach na spalonych kościach umieszczone było małe naczynie, najczęściej kubek lub grafitowana wazka.

b/ Groby składające się z wazowatej, grafitowanej popielnicy wokół której rozmieszczano dodatkowe naczynia / misy, czepaki, wazki, rzadziej garnki/ stanowiące wyposażenie grobu. W popielnicach pomiędzy kośćmi bardzo często występowały ozdoby brązowe.

c/ Groby podkloszowe. W trakcie tegorocznych prac wykopaliskowych odkryto 3 tego typu pochówki, składające się z dużego naczynia kształtu jajowatego pełniącego funkcję popielnicy, nakrytego dużym baniastym ewentualnie wazowatym naczyniem. Z reguły obok popielnic, w grobach tych, ustawione były pojedyncze grafitowane miseczki.

Zdecydowaną przewagę wśród odkrytych zabytków metalowych stanowiły ozdoby brązowe / naszyjnik, bransoleta, guziczki, skręty z drutu brązowego/. Z przedmiotów żelaznych odkryto jedynie fragment noża oraz szpilę z główką zawiniętą w oczko.

W jednym z grobów podkloszowych / nr 11/ odkryto kolbę wykonaną z kilkunastu jasno-szarych, krążkowatych paciorków ceramicznych i dwóch dużych, sześciennych paciorków barwy ciemno-szarej.

W drugim etapie badań zdołano uchwycić południową granicę cmentarzyska.

Na podstawie uzyskanego materiału archeologicznego, zwłaszcza ceramiki, cmentarzysko łużyckie w Małusach Wielkich datowane jest na okres HC- LA/LB

MAŁY, pow. Inowrocław

Stanowisko 5

patrz

neoit